

Arrestnummer C/1271/2014
Repertoriumnummer 2014/4142
Datum van uitspraak 24 september 2014
Rolnummer 2009/P/957
Notitie nummer parket-generaal 2009/PGA/957 2009/VJ11/957

Niet ondertekend afschrift afgeleverd aan uitsluitend voor bestuurlijke inlichting - enkel voor behoeften van inwendige aard.

webamixatie

Hof van beroep Antwerpen

12e kamer
correctionele zaken

Arrest

Aangeboden op
Niet te registreren

Het **OPENBAAR MINISTERIE**

en

1725

De **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE
INSPECTEUR,**

voor het grondgebied van het Vlaamse Gewest,
waarvan de kantoren gevestigd zijn op de Koning Albert-
II laan nr. 20 bus 7, te 1000 Brussel,

rechtstreeks dagende partij

vertegenwoordigd door mr. advocaat bij de
balie van

tegen

1.
chauffeur
geboren te op
voorheen wonende te
en thans te

rechtstreeks gedaagde partij

afwezig

2.
ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen
onder het ondernemingsnummer
waarvan de vennootschapszetel gevestigd is te

rechtstreeks gedaagde partij

vertegenwoordigd door mr. loco mr.
beiden advocaat bij de balie van

1. Ten laste gelegde feiten

Rechtstreeks gedaagd:

bij exploit d.d. 5 januari 2007 van gerechtsdeurwaarder
| loco. | | met standplaats te.

de rechtstreekse dagvaarding luidende als volgt:

Aangezien het een terrein betreft gelegen te

Aangezien achter de woning aan de | een
westerndorp " | werd opgericht bestaande uit verschillende
gebouwen en constructies gegroepeerd langsheen een hoofdstraat: een
deel van de constructies betreffen stenen of houten gebouwen ("saloon",
clubhuis, kerkje, paardenstallen, ...), andere constructies bestaan enkel
uit een voorgevel en vervullen een uitsluitend decoratieve functie; Aan
de voorzijde van de westergebouwen werden "hacienda's" gebouwd;
Aan weerszijden van het houten kerkgebouw werden paardenstallen
opgericht uit betonblokken en hout;

Aangezien samen met de vaststellingen met betrekking tot het
westerndorp, bovendien PV werd gemaakt voor het oprichten van een
achterbouw (8,20 x 6,40m) aan de woning van de overtreder; De werken
waren op dat ogenblik nog niet voltooid; Ondanks het bekrachtigd
stakingsbevel d.d. 9/05/1995, werd deze achterbouw toch verder
afgewerkt (vastgesteld tijdens plaatsbezoek op 20/03/2006);

Aangezien het betrokken perceel volgens het vigerende gewestplan -
vastgesteld bij K.B. van 30/09/1977 in landschappelijk waardevol
agrarisch gebied ligt;

Aangezien conform artikel 11 van het Koninklijk Besluit van 28/12/1972
betreffende de inrichting en toepassing van de ontwerp-gewestplannen
en gewestplannen de agrarische gebieden bestemd zijn voor de
landbouw in de ruime zin en ze behoudens bijzondere bepalingen enkel
de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen alsmede de woning van de
exploitanten mogen bevatten, benevens verblijfsgeschiedenis voor zover
deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt en ook de
para-agrarische bedrijven.

Aangezien in landschappelijk waardevolle gebieden het bovendien de
bedoeling is in eerste instantie het bestaande landschapskarakter zoveel
mogelijk te bewaren, in bijkomende orde kan men tevens de
landschapsontwikkeling of -opbouw nastreven; Conform artikel 15 mogen
in deze gebieden derhalve slechts handelingen en werken uitgevoerd
worden die overaenstemmen met voornoemde bestemming voor zover
ze de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen;

Aangezien landschappelijk waardevol agrarisch gebieden behoren tot de
ruimtelijk kwetsbaar gebieden in de zin van art 146, 3de en 4de lid DRO,

zodat niet alleen de oprichting doch ook de loutere instandhouding van de kwestieuze constructies nog steeds strafbaar is gesteld;

Aangezien de feiten een ongemeen flagrant karakter hebben;

Aangezien op 22/02/2005 en 13/09/2005 het Hof van Cassatie oordeelde dat een "landschappelijk waardevol agrarisch gebied" een "agrarisch gebied met bijzondere waarde" is, in de zin van artikel 146, vierde lid, stedenbouwdecreet;

Aangezien met arrest d.d. 17/05/2006 het Arbitragehof zich aansloot bij deze stelling (arrest nr. 81/2006);

Aangezien zowel het westerdorp ontworpen als decor voor recreatieve activiteiten, als de uitbreiding van de woning geen enkele binding hebben met agrarische of para-agrarische activiteiten;

Aangezien wegens de ligging van het goed in landschappelijk waardevol agrarisch gebied bovendien het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk dient te worden bewaard en bijzondere aandacht dient te worden besteed aan esthetische aspecten van nieuwe inplantingen;

Aangezien deze zonevreemde recreatieve voorzieningen alsook de woonfunctie niet verenigbaar zijn met de bestemmingsvoorschriften van landschappelijk waardevol agrarisch gebied en bijgevolg onaanvaardbaar;

Aangezien de uitbreiding van de woning en de realisatie van de overige constructies vergunningsplichtige werken zijn ingevolge art 99 §1 van het DRO en latere wijzigingen:

§1. Niemand mag zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning:
1° bouwen, op een grond één of meer vaste inrichtingen plaatsen, een bestaande vaste inrichting of bestaand bouwwerk afbreken, herbouwen, verbouwen of uitbreiden, met uitzondering van instandhoudings- of onderhoudswerken die geen betrekking hebben op de stabiliteit;

Aangezien het decreet geen enkele mogelijkheid biedt om het recreatief gebruik van het perceel te rechtvaardigen;

Aangezien het westerdorp zich situeert in een open ruimte gebied met een overwegend agrarisch karakter;

Aangezien de recreatieve voorzieningen door hun aard en omvang in belangrijke mate het landelijk open karakter van de omgeving verstoren;

Aangezien het dorp bestaat uit een aaneenschakeling van kleinere constructies die zich uitstrekken tot op meer dan 100 meter perceelsdiepte, gemeten vanaf de inplanting vormt een in het oog springend element in het landschap met een negatieve impact op het omringende landschapskarakter; Het gebruik en de inrichting van bovenvermeld perceel biedt geen enkele aanvaardbare ruimtelijke ordening; De goede aanleg van de plaats wordt

derhalve geschonden; Het bestendigen van het westerdorp leidt, zowel vanuit functioneel als vanuit esthetisch oogpunt, tot een aantasting van het open ruimtegebied;

Aangezien voor het oprichten van het westerdorp geen vergunning werd bekomen;

Aangezien uit de kadasterplannen kan worden afgeleid dat de constructies werden opgericht na de inwerkingtreding van de wet van 29 maart 1962 en voor 1/1/78 (datum aanpassingen kadasterplannen);

Aangezien het geldende gewestplan werd goedgekeurd bij KB. 30/09/1977;

Aangezien uit de stukken blijkt dat de constructies niet als "vergund geacht" kunnen worden beschouwd;

Aangezien dient verwezen naar de artikelen 96 §4 (gewijzigd bij decreet van 4 juni 2003, B.S. 22 augustus 2003, met ingang van 22 augustus 2003) en 191 §1 van het decreet van 18 mei 1999 waarin wordt gesteld dat constructies, waarvan door enig bewijsmateriaal wordt aangetoond dat ze gebouwd zijn na de inwerkingtreding van de wet van 29 maart 1962, maar die dateren van voor de allereerste, definitieve vaststelling van het gewestplan waarbinnen zij gelegen zijn, in het ontwerp van vergunningenregister de vermelding krijgen dat er een vermoeden bestaat dat de constructie als vergund moet worden beschouwd, indien de overheid niet kan aantonen door enig bewijsmateriaal, behoudens getuigenverklaringen, zoals door middel van een goedgekeurd bouwplan, een proces-verbaal of een bezwaarschrift dat de constructie in overtreding werd opgericht;

Aangezien uit alle beschikbare gegevens blijkt dat het westerdorp wel degelijk in overtreding werd opgericht

- In het aanvankelijk PV d.d. 9/05/1995 wordt vermeld: "vooraf hadden wij op de gemeentelijke bouwdienst vernomen dat bedoeld perceel gelegen is in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Dat er op bedoeld perceel ten kadaster en in zijn geheel gekend onder

voor geen enkel gebouw een

vergunning werd afgeleverd"

- Uit de notulen van het schepencollege van d.d. 4 september 1995 blijkt dat voor het perceel geen bouw dossier bekend is: het college besluit tot het vorderen van "het slopen van de verschillende constructies welke gebouwd werden zonder bouwvergunning"

- De gemeente houdt sinds 1952 registers van bouwaanvragen en -vergunningen bij; Voor bovenvermeld perceel werd geen melding gemaakt van een bouwaanvraag en/of -vergunning. In recente uitspraken van zowel de Rechtbank van Eerste Aanleg te Mechelen als het Hof van Beroep te Antwerpen wordt de afwezigheid van enige vermelding in het aanvraagregister als bewijs aanvaard dat de constructies niet vergund zijn;

In het kader van het voorgaande is de enige gepaste herstelmaatregelen aldus het herstel van de plaats in de oorspronkelijke staat door "het slopen van de verschillende constructies welke gebouwd werden zonder bouwvergunning", meerbepaald alle gebouwen en constructies die deel uitmaken van het westerdorp, met inbegrip van de paardenstallen én de achterbouw van de woning;

Aangezien tevens een dwangsom van 50,00 EUR per dag vertraging voor het geval aan de veroordeling geen gevolg wordt gegeven binnen de gestelde termijn dient opgelegd te worden;

Aangezien deze som in verhouding staat tot de aard en de omvang van de inbreuk en deze dwangsom dient verbeurd te worden onmiddellijk na het verstrijken van de hersteltermijn mits de gerechtelijke uitspraak voorafgaandelijk werd betekend;

Aangezien o.m. dient verwezen worden naar notitienummer
en o.a. proces-verbaal van 18 mei 1995 van de
Politie

Aangezien de stedenbouwkundige inspecteur conform art. 149 en 151 DRO beschikt over de rechtsvordering tot herstel namens de gemeenschap, benadeelde van het misdrijf, dat deze rechtsvordering de stedenbouwkundige inspecteur vooreerst in de mogelijkheid stelt zich conform art. 67 Sv. voor de strafrechter als 'eiser tot herstel' aan te melden 'in elke stand van het geding, tot de sluiting van de debatten'; dat de hoedanigheid van 'eiser tot herstel' of 'publieke burgerlijke partij' echter evenzeer inhoudt dat de stedenbouwkundige inspecteur de mogelijkheid heeft om autonoom de strafvordering samen met de publieke rechtsvordering tot herstel bij de strafrechter aanhangig te maken via rechtstreekse dagvaarding conform art 64, 2de lid Sv. (Concl. bij Cass., 24 februari 2004, www.cass.be, rolnr.); dat geen enkele wettelijke of decretale

bepaling de omvang beperkt van de aan de handhavende overheid namens het algemeen belang toevertrouwde rechtsvordering;

Aangezien de GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE INSPECTEUR voor het grondgebied van het Vlaamse Gewest zijn herstellvordering voor 16 december 2005 indiende, zodat deze herstellvordering bijgevolg ressorteert onder de overgangsregeling van art. 198bis, 2de lid DRO; dat zij niet is onderworpen aan een voorafgaand eensluidend advies in de zin van art. 149 §1, 1ste lid DRO;

Aangezien 1ste en 2de hiernagedaagden de strafrechtelijke verantwoordelijken zijn;

TEN EINDE:

Na toepassing van de strafwet;

Gedaagden te horen veroordelen tot het herstel van de plaats gelegen te

, door het slopen van de verschillende constructies welke gebouwd werden zonder bouwvergunning, meerbepaald alle gebouwen en constructies die deel uitmaken van het westerdorp, met inbegrip van de paardenstallen én de achterbouw van de woning, dit alles telkens met inbegrip van de bodemplaats en fundamenteën, de verwijdering van de afbraakmaterialen van het terrein en het herstel van de plaats in de vorige staat, en dit binnen een termijn van maximaal één jaar vanaf het in kracht van gewijsde treden van het vonnis, onder verbeurte van een dwangsom per elke individuele veroordeelde van 50,00 euro per dag dat het bevolen herstel niet zou zijn uitgevoerd, waarbij géén dwangsomtermijn in de zin van art. 1385bis Ger. W. wordt uitgesproken;

zich bovendien te horen veroordelen tot de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding;

Overgeschreven te . 2e hypotheekkantoor
 Nr.
 Kosten: 158,86 euro
 De Hypotheekbewaarder (get)

het onroerend goed toebehorend aan . krachtens een akte
 van aankoop ontvangen op 29.12.1989 door . notaris te

2. Bestreden beslissing

Er werd hoger beroep ingesteld:

- op 5 juni 2009 door de rechtstreeks dagende partij tegen alle beschikkingen haar aanbelangende

tegen het vonnis, op tegenspraak gewezen jegens de rechtstreeks dagende partij en tweede rechtstreeks gedaagde partij en bij verstek jegens eerste rechtstreeks gedaagde partij op 25 mei 2009 door de correctionele rechtbank van Antwerpen, kamer 1C, dewelke als volgt heeft beslist:

Verklaart de vordering van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Inspecteur niet-ontvankelijk.

Verwijst de Gewestelijke Stedenbouwkundige Inspecteur tot de kosten van haar aanstelling en tot de kosten van de rechtstreekse dagvaarding.

Verwijst de Gewestelijke Stedenbouwkundige Inspecteur tot de kosten van het geding belopende NUL EUR op heden.

3. Rechtspleging voor het hof

Gelet op de gewijzigde samenstelling van de zetel werd de behandeling van de zaak in zijn geheel hernomen op de terechtzitting van 18 december 2013.

De zaak werd behandeld op de openbare zittingen van 22 mei 2014 en 25 juni 2014.

Het hof heeft hierbij gehoord:

- de heer voorzitter in zijn verslag
- het Openbaar Ministerie in zijn uiteenzetting van de zaak en in zijn vordering
- de rechtstreeks dagende partij in zijn middelen, ontwikkeld door zijn raadsman, voornoemd
- de rechtstreeks gedaagde partij sub 2 in haar middelen van verdediging, ontwikkeld door haar raadsman, voornoemd.

De neergelegde conclusie werd in het beraad betrokken.

De rechtstreeks gedaagde partij sub 1, alhoewel regelmatig gedagvaard zijnde, is niet in persoon of bij advocaat verschenen en de zaak werd te zijnen opzichte bij verstek behandeld.

4. Beoordeling

4.1. Ontvankelijkheid van de hogere beroepen

Het hoger beroep, regelmatig naar vorm en termijn, is ontvankelijk.

4.2. De ontvankelijkheid van de rechtstreekse dagvaarding van de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur

Terecht oordeelde de eerste rechter dat deze rechtstreekse dagvaarding van de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur onontvankelijk is om de redenen zoals uiteengezet in het vonnis die het hof herhaalt en overneemt en aanvult als volgt.

Op grond van art. 6.1.43 VCRO heeft de stedenbouwkundige inspecteur wel een autonoom rechtstreeks vorderingsrecht voor de burgerlijke rechter, maar de decreetgever heeft dit niet voorzien met betrekking tot de herstelvordering voor de strafrechter. Dit betekent dat voor de strafrechter de stedenbouwkundige inspecteur afhankelijk is van het optreden van het Openbaar Ministerie dat de strafvordering aanhangig maakt voor de rechtbank, zodat de stedenbouwkundige inspecteur dit niet zelf kan. De tekst is duidelijk en voor geen interpretatie vatbaar. Ten onrechte beweert de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur dan ook dat hij, als handhavende overheid die optreedt namens het algemeen belang, wel autonoom de strafvordering samen met de herstelvordering kan instellen via een rechtstreekse dagvaarding.

Het arrest van het Hof van Cassatie van 24 mei 2011 stelt dat de figuur van eiser tot herstel wezenlijk verschillend is van de burgerlijke partijstelling. Dit arrest beslist in het kader van het al of niet toekennen van rechtsplegingsvergoeding aan de eiser tot herstel dat de herstelvordering niet de vergoeding van eigen schade beoogt, maar de naleving van de stedenbouwkundige verplichtingen en het herstel van de ruimtelijke ordening, zodat aan de eiser tot herstel geen rechtsplegingsvergoeding in de zin van art. 162bis eerste lid Sv. kan worden toegekend. Ook in het arrest van 27 maart 2012 herhaalt het Hof van Cassatie dat de vordering van de stedenbouwkundige inspecteur niet te vereenzelvigen is met de burgerlijke rechtsovername, noch met de vordering tot straf die het Openbaar Ministerie uitoefent.

Hieruit leidt het hof af dat de herstelvordering van de stedenbouwkundige inspecteur niet kan gelijkgesteld worden met een burgerlijke rechtsovername van een slachtoffer, zodat de eiser tot herstel geen rechtstreekse dagvaarding in de zin van art. 64 tweede lid Sv. kan uitbrengen.

De overige beweringen van de stedenbouwkundige inspecteur dat een burgerlijke partij, die enkel voor een privaat belang optreedt, meer mogelijkheden heeft dan een stedenbouwkundige inspecteur, hetgeen in de ogen van de stedenbouwkundige inspecteur ondenkbaar is, doen geen afbreuk aan hoger vermelde motivering.

De rechtstreekse dagvaarding namens de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur is derhalve onontvankelijk.

5. Wettelijke bepalingen

Het hof houdt rekening met volgende wettelijke bepalingen, de artikelen:

- 11, 12, 14, 24, 31 tot 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935
- 162, 182, 183, 185, 186, 190, 190ter, 194, 195, 199, 200, 202, 203, 203bis, 210, 211 van het Wetboek van Strafvordering
- 1, 2, 3, 7 van het Strafwetboek

6. Beslissing

Het hof, ..

Na herneming van de behandeling van de zaak in zijn geheel,

Beslist op grond van de hoger vermelde redenen, binnen de perken van de hogere beroepen, zoals hierna bepaald, bij verstek ten aanzien van de rechtstreeks gedaagde partij en op tegenspraak voor het overige.

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk;

Op strafrechtelijk gebied

Bevestigt het bestreden vonnis;

De kosten

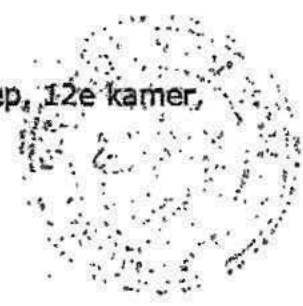
Verwijst de rechtstreeks dagende partij tot de kosten van deze procedure in hoger beroep, deze voorgeschoten door de openbare partij in totaal begroot op 351,08 euro.

Dit arrest is gewezen te Antwerpen door het hof van beroep, 12e kamer, samengesteld uit:

voorzitter

raadsheer

raadsheer

en in openbare terechtzitting van 24 september 2014

uitgesproken door voorzitter

in aanwezigheid van advocaat-generaal

met bijstand van griffier